

Черкашин Інна
студентка групи ПФМ-51
Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя
м. Тернопіль, Україна

Гапон Вадим
аспірант кафедри економіки та фінансів
Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя
м. Тернопіль, Україна

Науковий керівник: Крамар Ірина
доктор економічних наук, професор
професор кафедри економіки та фінансів
Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя
м. Тернопіль, Україна

Inna Cherkashyn
Student of the group PFm-51
Ternopil Ivan Puluj National Technical University
Ternopil, Ukraine

Vadym Hapon
Postgraduate Student of the Economics and Finance Department
Ternopil Ivan Puluj National Technical University
Ternopil, Ukraine

Scientific supervisor: Iryna Kramar
Doctor of Sciences (Economics), Professor
Professor of Economics and Finance Department
Ternopil Ivan Puluj National Technical University, Ternopil, Ukraine

ВИКОРИСТАННЯ ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ У ФІНАНСОВІЙ АНАЛІТИЦІ: ПЕРЕВАГИ ТА НЕДОЛІКИ

USE OF ARTIFICIAL INTELLIGENCE IN FINANCIAL ANALYSIS: PROS AND CONS

Кілька років тому мало кому було відоме поняття «штучний інтелект» (ШІ), а сьогодні практично кожен використовує його у повсякденному житті: від електронної пошти й соціальних мереж до голосових помічників та автоматизації фінансів.

Застосування штучного інтелекту у фінансовій сфері відкриває нові горизонти для покращення аналітичних процесів, якості та швидкості ухвалення рішень. У контексті фінансової аналітики, штучний інтелект містить кілька ключових концепцій, які радикально трансформують способи збору та інтерпретації даних, а саме: машинне навчання, обробку великих даних та автоматизацію процесів, кожна з яких відіграє вирішальну роль у покращенні точності, швидкості й ефективності ведення фінансової аналітики. Безумовною перевагою застосування штучного інтелекту є здатність швидко і точно обробляти величезні обсяги даних, ніж це можливо при традиційних підходах. Окрім того, ШІ виявляє складні закономірності та тенденції, допомагає в автоматизації повсякденних задач, які можуть залишитися непоміченими людиною, а використання машинного навчання та алгоритмів дозволяє прогнозувати ринкові тенденції, генерувати ідеї щодо підвищення прибутковості підприємства, підвищувати ефективність управління ризиками та розробляти альтернативи для оптимізації бізнес-портфелів.

Таким чином, можемо виділити наступні основні переваги використання штучного інтелекту:

- підвищення ефективності операційної діяльності та автоматизація [1] (ШІ має вирішальне значення для підвищення операційної ефективності за рахунок автоматизації, що призводить до значного підвищення загальної продуктивності, оптимізації робочих процесів і поліпшенню розподілу ресурсів в організаціях);
- обробка великих масивів інформації (сучасний бізнес працює в середовищі зі змінною інформацією, а завдяки складним алгоритмам і моделям машинного навчання ШІ може швидко аналізувати величезні масиви даних, виявляти певні закономірності та тенденції й отримувати значущі висновки. Це надає організаціям цінну інформацію, сприяє стратегічному плануванню та покращує загальну бізнес-аналітику);
- генерування ідей (ШІ є каталізатором інновацій та творчості в різних галузях);
- скорочення витрат і оптимізація ресурсів (завдяки автоматизації процесів бізнес може знизити витрати на робочу силу, пов'язані з виконанням рутинних завдань, мінімізувати втрати і досягнути кращих фінансових результатів завдяки підвищенню операційної ефективності та оптимізації розподілу ресурсів);
- посилення безпеки та виявлення шахрайства (у сфері кібербезпеки ШІ є потужним союзником у виявленні потенційних загроз і реагуванні на них. Системи безпеки на основі ШІ використовують алгоритми

машинного навчання для аналізу шаблонів транзакцій, виявлення аномалій чи порушень та реагування на інциденти безпеки в режимі реального часу. Такий продуктивний підхід до кібербезпеки підвищує загальну стійкість бізнесу до кіберзагроз, захищаючи компанії та їхніх користувачів від потенційних фінансових ризиків).

У свою чергу, слід зазначити й деякі недоліки використання штучного інтелекту:

- високі початкові витрати (інтеграція ШІ у фінансові операції вимагає значних початкових інвестицій, пов'язаних, у першу чергу, з придбанням передових технологій, розвитком надійної інфраструктури та наймом кваліфікованих фахівців, здатних розробляти, впроваджувати та обслуговувати системи штучного інтелекту);

- втрата робочих місць і проблеми з працевлаштуванням (можливості ШІ знижують необхідність втручання людини, що призводить до втрати робочих місць, а завдання, які є рутинними і легко автоматизуються, можуть призвести до зменшення шансів щодо працевлаштування на певні посади);

- «відсутність емоцій» (нездатність машин створити зв'язок, який формує команду; відсутність глибокого розуміння людського контексту має вирішальне значення для ефективного прийняття рішень в певних ситуаціях [2]).

Отже, можемо зробити висновок, що ШІ – це технологія, яка швидко розвивається, намагаючись імітувати людський інтелект за допомогою машин, дозволяючи їм виконувати широкий спектр завдань, від найпростіших до складних. Як і кожна інновація, він має певні переваги та недоліки, а впровадження неминуче впливає на різні аспекти нашого життя та змінює звичні підходи до роботи, навчання й спілкування. З одного боку, штучний інтелект відкриває нові можливості для розвитку технологій і суспільства загалом, а з іншого – ставить перед нами етичні, соціальні та економічні виклики, які потребують обережного та усвідомленого підходу. Зрештою, успішне майбутнє штучного інтелекту залежатиме від того, наскільки відповідально ми навчимося використовувати його можливості, зберігаючи баланс між технологічним прогресом і людськими цінностями.

Перелік використаних джерел:

1. Штучний інтелект у фінансовій аналітиці: революція у прийнятті рішень. URL: <https://ukr.visotsky.com/knowledges/shtuchniy-intelekt-u-finansoviy-analititsi-revolutsiya-u-priynyatti-rishen> (дата звернення: 07.11.2024)

2. Штучний інтелект. Частина 1 - Переваги та недоліки використання ШІ. URL: <https://ardenis.com.ua/blog/shtuchnyj-intelekt-shi-perevagy-ta-nedoliky-chastyna-1/> (дата звернення: 07.11.2024)